

Motion till riksdagen 2025/26:1194

av **Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M)**

Stärkt tillsyn för vatten och avlopp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över tillsynsansvaret för kommuners vatten- och avloppsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vatten är livsnödvändigt och Sverige har länge kunnat stoltsera med ett brett utbyggt vatten- och avloppsnät runt om i landet. Stora investeringar har historiskt inneburit att vi ofta tar rent dricksvatten och fungerade avlopp för givet. Det är en svensk självklarhet för de allra flesta.

I Riksrevisionens granskning, som släpptes våren 2025, konstaterar de att staten i för liten utsträckning fokuserat på kommuners underhåll av vatten- och avlopp. Bland annat skriver man att länsstyrelserna gör en för snäv tolkning av sitt tillsynsansvar. Samtidigt möter vi medborgare som vittnar om att länsstyrelserna i andra sammanhang går väldigt långt kring sin tolkning av beslut som exempelvis gällande småskalig vattenkraft. Det blir sammantaget uppenbart att vi behöver ta ett helhetsgrepp kring vattenfrågan i stort och VA-frågor i synnerhet.

Runt om i Sverige ser vi dessutom ett stort behov av långsiktighet gällande VA-frågor. Det kan finnas skäl att se över statens ansvar och i större utsträckning säkerställa ändamålsenlig tillsyn för våra gemensamma VA-nät. Svenskt vatten har vid flera tillfällen också påpekat det bristande underhållet och behovet av ett samlat grepp.

I tider av stärkt beredskap aktualiseras också frågor om säkerheten och sårbarhet i VA-systemen. Det är och ska fortsättningsvis vara ett kommunalt ansvar att tillhandahålla rent dricksvatten: Men dagens situation med bristande underhåll kan få långtgående konsekvenser, och dessutom bli väldigt kostsamma. Därför behöver vi se över tillsynen för att säkerställa att hela Sverige har tillgång till fungerande vatten och avlopp.

Caroline Högström (M)

Mikael Damsgaard (M)